

Юнак

4 (323)

1993

Десь тут була „Сасквачаночка“

Торонто шукає звірів у лісі! (Стор. 5)

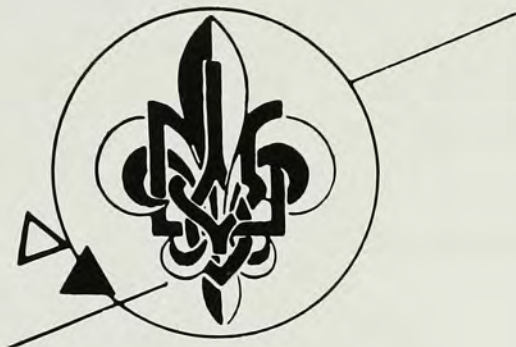
Під Брами гуділо

Скоро буде 50 літ від того часу (стор. 8 і 10).

Матеріальний „Джі-Кю“

А тепер вже знаєш, в що ти вбитуся (стор. 13).

«Юнак» — журнал пластового юнацтва.
 Виходить 6 разів на рік.
 Видає Головна Пластова Булава.
 Оформлення обкладинки пл. скоб Колі Савицького.

ЗМІСТ

стор.

ПЛАСТОВИЙ ГЛОБУС

Бразилія, Бразилія.	
Ст. пл. Корнелій Шмулик СМ	2
Литовський скавтінг — 75-ліття	4
Шукаємо Сасквача.	
Пл. розз. Адріян Снігура і Данило Луців	5

КОРИННЯ

Трагедія під Бродами	8
----------------------------	---

ВУЗЛИ, ЕТ СЕТЕРА

Матеріальний „агревейшен”.	
Ст. пл. Юрко Мончак	13

ДО „ЮНАКА” ПИШУТЬ

ПОПЕЛЮШКИНИ ТАЄМНИЦІ

Вас запрошено в гості.	
Мирослава Мончак	17

ВІД МОЛЕКУЛ ДО ГАЛАКТИК

Близькі зустрічі дивного типу!	18
--------------------------------------	----

ХІХИ-СМІХИ

Гри, анекдоти	20
---------------------	----

РІЗНЕ

Що це пластун? Що це виховник	1
Не дотримав слова.	
Евстахій Загачевський	10
Чим я можу допомогти Україні.	
Пл. розв. Моніка Сарий	16
Пусті ж мене, мати, до табору (пісня)	19
Машина часу	19
Привіти	21

* Усі редакційні матеріали слід слати на адресу головного редактора.

* Редакція застерігає право виправляти мову, як теж скорочувати й виправляти одержані матеріали згідно із пластовою термінологією, пластовими виховними напрямними та вимогами юнацького віку читачів.

Редагує колегія:

Головний редактор:

Члени редакційної колегії:

ст. пл. Юрко Мончак

пл. сен. Іванка Ганкевич

пл. сен. Петро Содоль

пл. сен. Тоня Горохович

пл. сен. Ольга Кузьмович

На обкладинці: Пл. уч. Андрій Тарновецький з ХІ-го куреня УПЮ-ів ім. Северина Левицького скаче у воду під час пошуків за Сасквачем (див. стор. 5).

ЮНАК

1993

Ч.П. 4 (323)

РІК XXXI

Інтернаціональне стандартно-серійне число

0044-1384

Річна передплата для не-членів

Пласту — \$25.00 амер. дол.;

ціна одного примірника — \$4.50 амер. дол.

„Юнак” виготовлений при допомозі двомовної комп'ютерської системи фірми Key-Co. Enterprises, 1765 Windflower Way, Orleans, Ontario, Canada, K1C 5Y4.

YUNAK — Ukrainian Bi-monthly Magazine, Published by PLAST PUBLISHING INC.

АДРЕСА АДМІНІСТРАЦІЇ: 2199 Bloor Street West, Toronto, Ontario, Canada M6S 1N2, Tel. (416) 769-7855

АДМІНІСТРАЦІЯ НА ЗСА: 144 Second Ave., New York, N.Y. 10003

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ: Yury Monczak, 7895 Des Ecores, Montreal, Quebec, Canada H2E 2W7

З ДРУКАРНІ Мирона Баб'юка, 1525 Emerson St., Rochester, N.Y. 14606 U.S.A.

Що це пластун? Що це виховник?

(Відповіді учасників вишколу новацьких виховників #87 „На крилах надій“.)

„Виховник, це особа, яка вчить дітей підставові засади життя і старається дітям уприємнити навіть найтрудніші завдання.”

Пл.розв. Кая Баранецька

„Пластун -- це особа, яка має дисципліну над собою та через ню живе за Пластовим законом. Не завжди легко провести життя згідно з кожною точкою закону, але пластун вміє себе переконати, що так жити є йому ваєливим.”

Пл.розв. Дора Гапій

„Виховник є пластуном, якого завдання є приготовляти пластову молодь, щоби вона добре розуміла свої обов'язки супроти Бога, України і самого себе.”

Пл.розв. Юрій Федьків

„Пластун -- це той, хто має обов'язок із завзяттям, охотою і любов'ю доказати, що він є доброю людиною.”

Пл.розв. Діана Юрчук

„Я вірю в Бога. Я пробую жити під керівництвом Ісуса Христа, Пластового закону та мого сумління.”

Пл.скоб Василь Літепло.

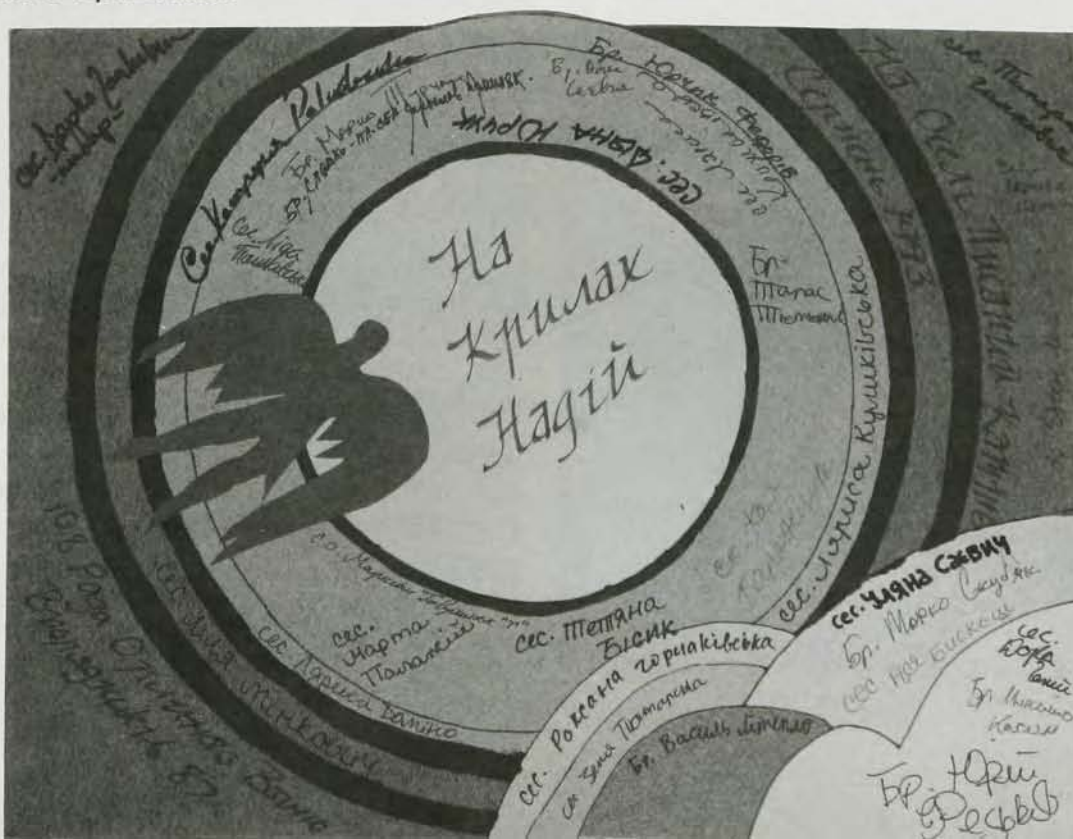
„Пластун є той, хто любить життя і живе його до найвищої міри.”

Пл.вір. Ляриса Крижанівська

„Вірю сам в себе та в пластову організацію.”

Пл.розв. Євген Лой

Пересилаємо вам привіт із вишколу новацьких впорядників: 108-ма Рада орлиного вогню -- впорядників 87, „На крилах надій”, з пластової оселі Писаний Камінь біля Клівленду, США, який відбувся від 7-го до 21-го серпня 1993. Учасників було 26 під проводом ст.пл. Маркіяна Гаврилюка та пл.сен. Ярослава Пришляка.

пісні а на проході розпізнавали сліди звірів та оглядали чудову околицю. Відтак, ми вирішили піти пішки до зоологічного парку, яких вісім кілометрів пішки. Та, як почало темніти ми мусіли повертатися домів. Посідали в автобуси, всі помучені, зате щасливі, що мали гарні переживання.”

Прогулька до парку Ігвасу. З ліва: Рафаїль Герман, Соня Лозова, Карло Шернир і Адріян Малюванний.

X-X

Наші пластуни в Бразилії взяли участь у святкуванні другої річниці незалежності України, що її відзначили українці в Куритибі. Пластуни, під проводом ст.пл. Корнелія Шмулика, організовано вмаршували на площу „Україна”, де

Юнак Володимир Зазецький декламує під пам'ятником Тараса Шевченка в Куритибі.

зібралися присутні громадяни, і зложили гарний букет квітів у підніжжю пам'ятника Тараса Шевченка. Відтак всі відспівали український національний гімн „Ще не вмерла Україна” а ст.пл. Корнелій Шмулик, коротким словом в українській і португальській мовах, привітав зібраних з нагоди свята незалежності України. Опісля, пл.прих. Володимир Зазецький гарно виголосив вірш „Пластова ватра”. Головний промовець, др. Михайло Рубінець, такими зворушливими словами закінчив свою промову: „Після довгого поневолення, Україна встала з колін. Колесо історії не повернеться назад! Україна стала вільною і вільною вже буде назавжди!” Про святкування передавали дві стації бразилійського телебачення.

Юнаки і юначки під час вшанування другої річниці незалежності України в Куритибі, Бразилія. Внизу репортери бразилійської телевізії філюмують подію.

Литовський скавтінг: 75-ліття

Спільна знімка всіх учасників литовської Зустрічі з нагоди 75-ліття литовського скавтського руху.

Українські пластуни взяли участь у святкуванні 75-ліття Литовського Скавтіngu, що відбулося в днях від 30-го липня до 11-го серпня 1993 року на оселі литовських скавтів, „Rakas”, в стейті Мішіген в США. Пласт репрезентували пл.сен.кер. Всеволод Гнатчук, пл.юн. Іван Фединський і пл.юн. Петро Лісовський з пластової станиці міста Дітройт в Америці. Наша група привезла свої прапори - національний і XIII-го куреня УПЮ. В часі святкувань таборувало около 600 литовських скавтів. Всі ставилися дуже приязно і гостинно до нашої групи.

На знімці праворуч: Українські пластуни з Vytautas Jokubaitis, міжнародним комісарем литовського скавтіngu. З ліва: пл.сен. Всеволод Гнатчук, пл.юни. Іван Фединський і Петро Лісовський.

Шукаємо Сасквача

(або: табір XI куреня в Торонті)

(Із таборової одноднівки; редакція затримала в більшості стиль, тон, синтаксис, дух, психіку і логіку оригінального рукопису; не відповідаємо за натяжки, образи чи правдивість тверджень!)

Вночі одного сонячного дня трошки після сходу сонця, славний одинадцятий курінь ім. Северина Левицького зібрався біля пластової Домівки в Торонті. Сорок чотири могутні юнаки зголосилися на табір, але на збірці поінформовано Друга, що десять хлопців розмовляли неграматичною українською мовою на попередніх курінних зайняттях. Після карного звіту їх вислано назад до домів. Ще десять хлопців з'явилося з незаціпленими гудзиками на кишенях однострою, і вони теж були покарані -- здається, ще далі на заслання. Вкінці нас 24 юнаків сіли на коні та помчали до провінційного парку Киларні, на півочі „Юркового Бая”.

Першого дня ми швиденько змайстрували 12 канойок, але одна була дірава, тому що не вистачило березової кори. Ми переплили на місце табору і були заскочені, що воно було посередині озера. Чотири шатра потонули поки ми не здогадалися, що на воді шатра ставити не можна. Тоді ми рішили вибрати нове місце на табір. Шатрами, що потонули, ми не переймалися, бо в шатрах були тільки прихильники.

Залишилося нас шістнадцятеро, і ми вирушили на прогульку. Під час першого 20.3 кілометрового портажу останні два прихильники зустріли Сасквача. Він їх з'їв. Це пригадало Другові, що ми вже п'ять днів не їли, і він нам дозволив приготувати „суфле де Сасквач” зі смалцем кита і бурундука.

Кілька днів пізніше ми були готові вирушати на другу прогульку, але Друг Молоко насварив на найстарший гурток, бо ми без дозволу викралися вночі з табору і перейшли 100 км до Судбурів, щоб купити новий сандал одному юнакові. На жаль, не могли знайти його розміру. За недбайливо виконаний рейд на Судбури, Друг Молоко заборонив нам, славним Носорогам, їхати на прогульку.

Ми часу не тратили і швидко прив'язали Друга Молока до дерева. Тоді ми вирушили на триденну прогульку з новим „Другом” Любком. Ця прогулька була відносно легша, бо ми пройшли тільки 658 км за три дні. Першого вечора ми зустрілися з молодшими хлопцями з гуртків Платипусів та Верблюдов. Ми були здивовані, що з ними був Друг Молоко, але він дуже мучився з тим деревом прив'язаним до плечей.

Того дня цілий табір помандрував на вершок високої скелі, щоб побачити чудовий краєвид. Один юнак, при допомозі свого Друга, випадково посковзнувся і зломив ніготь, коли вдарився об камінь у плиткій воді. На щастя, ми мали приладдя Першої помочі. Побачивши, де не можна скакати, решта XI-го куреня поскакала у глибшу воду.

Пл.розз. Адріян Хміль і Адріян Танчак -- „Енвіго”

Повернувшись до табору, Друг мав для нас несподіванку -- китайську вечеру. Він розпитав юнаків про вражіння з табору і сказав, що точно за п'ять хвилин ми мусимо повертатися назад до Торонта. Ті, що якраз в цей час пішли до лятрини, побачили нас в Торонті аж в жовтні.

Це справді був знаменитий та дуже оригінальний табір. Заохочуємо всіх пластунів вписатися до славного XI-го куреня -- найкращого на світі!

Написали: **Пл.розз. Адріян Снігура,**
пл.розз. Данило Луців.
Натхнення: **ст.пл. Друг Молоко.**

Пл.уч. Івась Горіх назбирав дрова на озері

Це птах... Ні-і-і-і! Це літак... Ні-і-і-і!
Це Богдан Ружицький по хмарах ходить!!

стоять зліва: ст.пл. Роман „Молоко“ Даревич, пл.уч. Андрій Тарновецький, ст.пл. Марчик Марамаш, плл.розз. Марко Федорович, Любо Белей, Адріан Хміль, пл.уч. Івась Горіх, плл.учч. Андрій Микитюк, Богдан Ружицький; клячуть зліва: плл.розз. Адріан Танчак, Адріан Снігура, Юрко Медвідський, Данило Луців. Нема на знімці ст.пл. Богдана Дмитришина.

Вічна їм пам'ять ...

плл.прихх.

- ..
- ..
- ..
- ..
- ..
- ..

Гриць Йосиф Срулько Вербовий
Тарас Нувдверми
Ярко Кит
Марко Роні
Остап Арет
Адьо Допобачення
Феодосій Сасквачовасалата

... і ще кілька, які не були вписані в курінний календар

САСКВАЧЕМ

У ПОШУКАХ ЗА ...

САСКВАЧ!

О-ТАК СМАНТА

ЛОСЬ

БОВК

МИ ТІКАЄМО

„Ми пливли тиденьким озерцем ... ну, воно було таке маленьке, що не нагадувало озерце ... ну, просто баюра. Було дуже спокійно, аж дато тихо, вітру -- кат-ма. Тоді Гузік побачив щось на березі. Фертаяється так поволи до мене (я сидів ззаду на канойці) і каже: 'Гей, Їодзю, диви на беріг, там, біля того бовдура. Там щось сі рутає.' Я янував туди, аж справді, щось там дригає. Думав, що лось, чи якась шда bestія. Приближаємося ближче, щоби розвідати територію. Кажу Гузіка: 'Тримай, братец, весло на поготові, аби угріти ту заразу, ли на нас рушит.'"

САСКВАЧ
БОВТАЄ ВОДУ

„Ми, як ракета, погнали у канойку. Гузік загубив свій шалапак, за весло віть і забув. Крик, вереск: 'ДЗЬОДЗЮ! Ми тут згинемо!! Ма-а-а-мо!' Ну, мали, що буде аминь. Гузік пднув канойку на глибші води, я, як маняк, слом бовтав воду, гнав канойку взад скільки було сили. Гузік навіть не тиг сісти у лотку, тягнувся у воді тримаючися за руки. А та потвора ...

2. „Причалили до берега, Гузік і я. Вилазимо з канойки, Гузік весло підніс гет високо, мало мене по черепі не тріпнув. Ледве, що канойку не переверт і зарулив мене у воду. Мене трафило, я сі поіртував, і злапав шлопа за обшивку, почав трясти і грозити каліцтвом. А тут, раптом -- уявіть си: за пеньком сторчит Сасквач, такий здоровий. В мене відразу щось у портках шурнуло, Гузік лиш виприснув якийсь звук, щось так як 'ГМПВВФФХХКГГГ' Навіть весло пустив перед ворогом. Встиг лише шепнути мені: 'Дзьодзю, тікай, бо будуть трупи ... Він не надто приятельський', як раптом Сасквач почав на нас гнати!"

СЛІДИ...

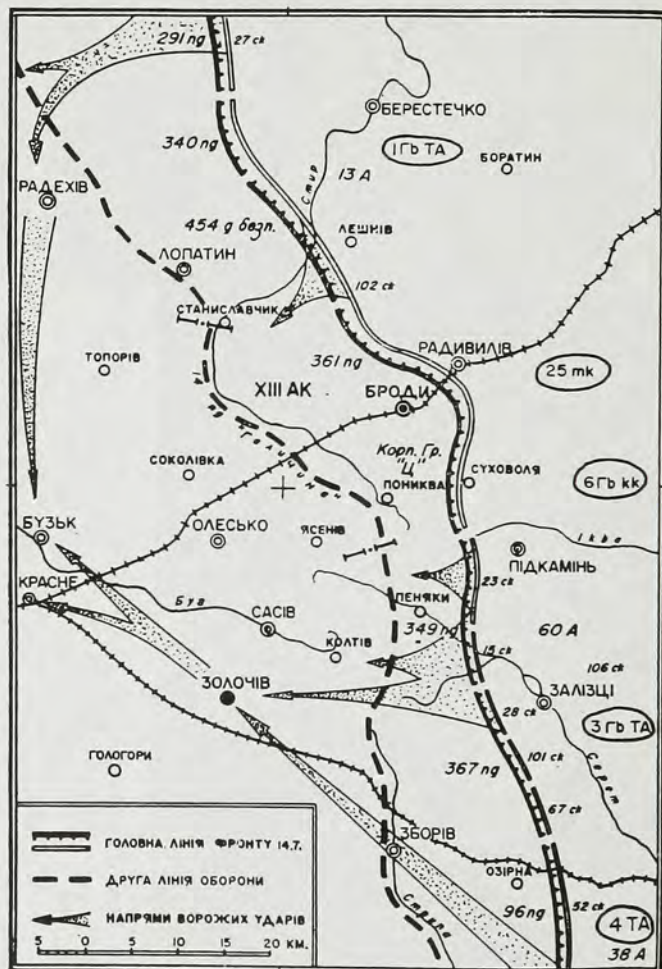
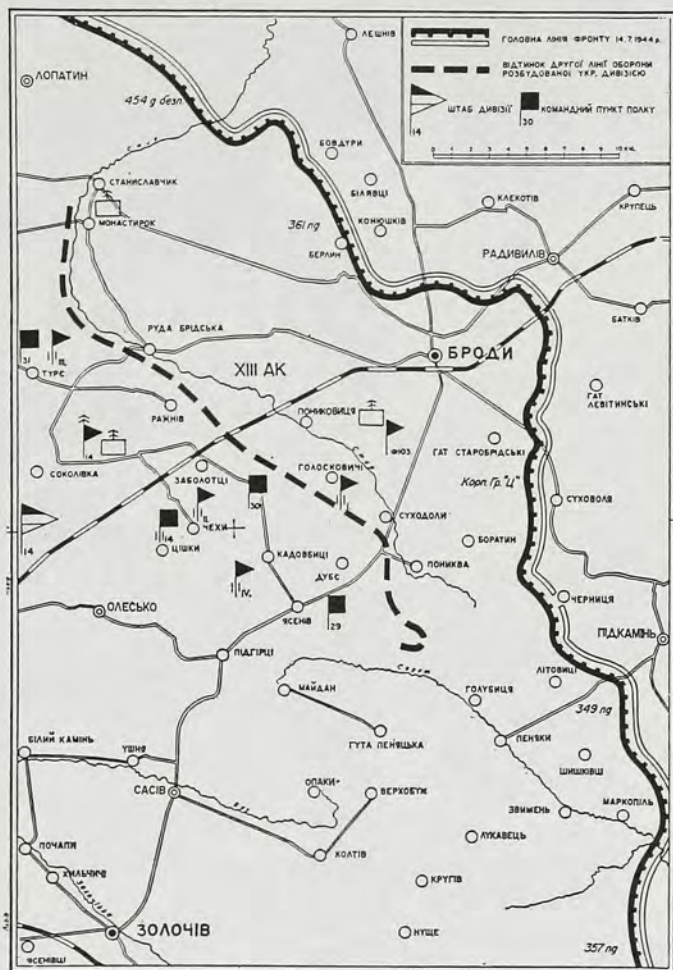
САСКВАЧ???

4. „Бачите, справа зі Сасквачом могла закінчитися досить, так би сказавши, прикро. Він, властиво, міг би був нас просто собі похрумсати. Але! Уявіть собі, заїхали ми за кілька днів до ресторану, вилазимо з авта, а тут СЛІДИ Сасквача! Лійсно

Трагедія під Бродами

Це сталося в липні, 1944 року. Німецькі війська відступали на усіх фронтах. Большевицькі війська наступом зайняли вже східну Україну та рушили походами на Галичину.

Вже від довшого часу українські провідники передбачали розвал Німецької імперії і припускали, що большевицькі війська скорше чи пізніше назад нападуть на Україну, тому вони звернулися до німецького уряду за дозволом створити вишколені частини українського війська при німецькій армії. В цей спосіб Україна запевнила б собі кадри професійних військовиків готових боронити Україну від можливого нападу большевиків.

Врешті Німеччина на це згодилася, і з початком 1943-го року почала формувати українську дивізію „Галичина”, яка мала за мандат воювати виключно на „східньому фронті” проти Червоної Армії.

28-го червня 1944 частини дивізії „Галичина” виїхали з-під містечка Нойгаммер в Німеччині, де переводили вишколи на Галичину і розташувалися на схід від Львова в околиці містечка Броди.

Ілюстрація 2

На жаль, ця околиця була найважчим відтинком фронту. Тут Дивізія мала творити другу лінію оборони, щоби затримати наступ большевиків на Львів (ілюстр. 1).

Біля 14-го липня на фронті відбулися сильні концентрації ворожих військ, танків та літаків. На цьому фронтовому відтинку було біля 1800 танків, величезна кількість літаків, а на кожен німецьку дивізію припадало три большевицькі. Німецькі війська мали лише біля 50 танків, а літаків майже не було.

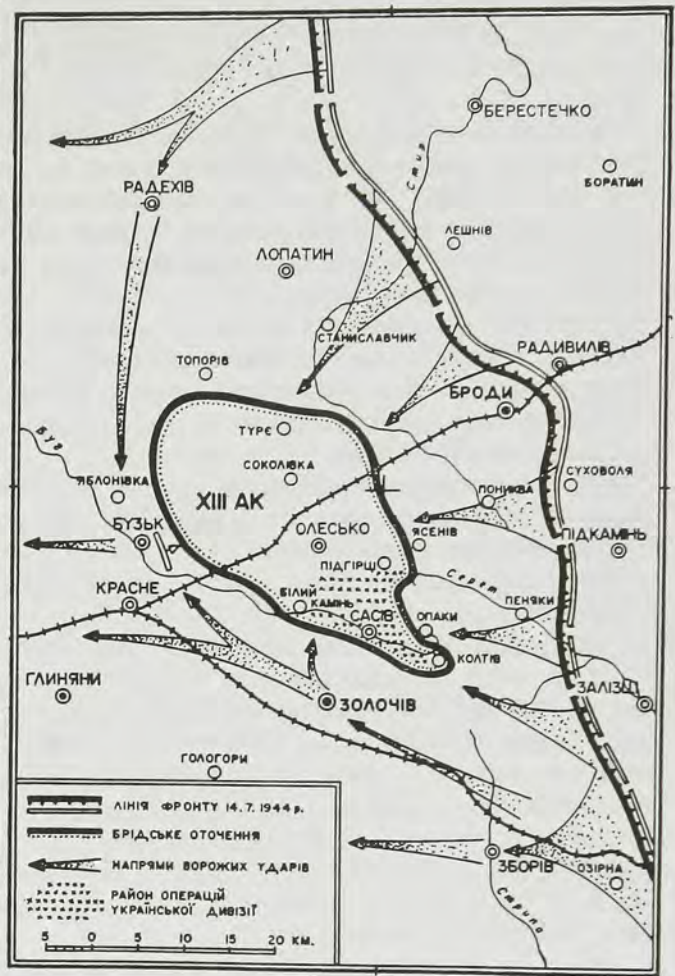
В половині липня з нечуваною силою почався наступ большевиків з двох сторін кругом Дивізії (ілюстр. 2). Обидва удари були такі сильні, що їх не можна було зупинити. Протягом кількох днів XIII-ий корпус - а з ним і Українська Дивізія - був оточений большевиками. Про це дивізіяники довідалися запізно, коли вже були в облозі. Стало ясным, що Дивізія мусіла сама себе боронити, не сподіваючись жодної підмоги, бо її не було.

Для того частини Дивізії рушили на південь, щоб прорвати кільце оточення. Тут їх стрінули надзвичайно сильні большевицькі танкові дивізії. Згори без перерви бомбили і стріляли літаки. Лінія фронту так змішалася, що не знати було, де ворог, а де частини Дивізії. Таким чином Дивізія попала в найтяжчий і найбільш неясний фронтовий відтинок. Виявилось пізніше, що головним завданням большевицької облоги було знищити XIII-ий корпус, втім і Дивізію, а не лише посунути фронт на захід (ілюстр. 3).

Впродовж восьми днів кипів шалений бій біля Бродів. Українська Дивізія дістала наказ якнайдовше боронити північну сторону фронту, щоби решта німецьких військ могли пробитися крізь оточення на південь. В лісистих висотах села Гавареччина відбуваються жорстокі бої.

Врешті, 22-го липня залишки розбитої Дивізії прорвалася крізь південну стіну кінтла, недалеко на захід від Золочева, між селами Княже та Ясенівці, та подалися на південь, в сторону Карпатської України.

Треба б і нам відвідати ті місця боїв: Броди, Олесько, Білий Камінь, Сасів, Гавареччину. Там ще й досі серед лісів видніють ями від бомб ...

(Інформації та схеми подані на підставі книжки Вольф-Дітріх Гайке Українська дивізія ➤Галичина<, Записки Наукового Товариства ім. Шевченка, том 188, Торонто, Париж, Мюнхен, 1970. Автор книжки був шефом штабу (chief of staff) Дивізії і був з цією військовою формацією впродовж її існування.)

Не дотримав слова

Батерія **окопувалась**. Сотник Піскорівський ще ввечора разом із курінним піхотного куреня Дивізії гавпштурмфірером Маєром добре оглянув усю місцевість, продумав систему вогню, навіть позначив, де саме треба викопати становища для гармат і окопи для піхоти.

Ситуація була важка. Саме довідалися, що Дивізія попала в оточення. Батерія Піскорівського і залишки піхотного куреня є **ар'єргардом** пробиваючих крізь ворожий перстень частин Дивізії.

На невисокому пагорбі копано становища, біля них, обабіч, копали окопи піхотинці. Гармати -- це грізна сила на шляху ворога. Не легко пройти крізь їхній вогонь, не легко зламати силу гарматчиків.

Стугоніла вночі земля під ударами сотень гострих лопат. Далеко полетіли куски чорнозему. Вояки поспішали, намагаючись якомога глибше закопатися в землю. Сотник Піскорівський обходив уздовж копаних становищ, даючи, де потрібно, свої завваги. Знав, що доведеться стріляти з гармат прямим наведенням, адже ж гармати будуть в першій лінії нарівні з піхотою. А коли прийде наступ ворожих танків, мусять заступити протитанкові гармати.

В однім із становищ заповідливо працював Філько. Працював із захопленням. Адже ранком прийдеться стріляти в цілі, які можна буде бачити зором. Спостережного пункту немає. Видержати завтрашній день до сумерку, а потім гармати „до люфту” і „драла”. Так принаймні казав сотник. Файний хлоп, той сотник, не чіпляв його за „шнапс”, і на згадку про це Філько чмихнув неголосним сміхом.

- Чого іржеш! -- зпересердя заговорив десятичник Гнип, що поруч Філька щось робив при гарматі, -- краще кінчай та поможи хлопцям знести „куферки”, бо ранком не буде для цього часу.

Саме надійшли хлопці з обслуги гармати, вгинаючись під вагою важких стрілен. Складали в призначену на це яму. Обтирали зрошені потом чола. Перекидалися жартівливими заввагами.

- Давай, Фільку, притягнем нашу порцію „куферків”, а потім **замаєм нашу хавіру**, -- почувся голос Мілька.

Хлопці батерії працювали гуртом. Сміялися, жартували, один одного підганяли. Найбільш з усіх заливався сміхом Філько, розказуючи анекдоти,

переплітаючи їх **мастистими** словами. Але у веселощах цих було щось напружене, не зовсім природне і, думаючи про майбутній бій, Піскорівський добре розумів їх.

Ще не розвиднювалось, як батерія була готова прийняти ворога. Довгоцічкові присадкуваті гармати стоять майже зариті в землю і від того здаються меншими. Біля них розташовані піхотинські кулемети. Хлопці добре зарилися в землю, значить, зможуть витримати яку завгодно, навіть танкову атаку.

За роботою ніхто не помітив, як минула ніч і почався світанок. Бліде, ледве помітне світло мінилось на сході. Вже можна було побачити обличчя сусіда. Тільки далечінь на півночі все ще залишалась темною, таємничою. Туди й поглядав сотник Піскорівський. Звідси сподівався ворожої атаки.

Зашаруділи позаду куші, і командир піхотної частини Маєр з'явився біля Піскорівського. Він поволі зсунувся в окоп, мить посидів, відпочиваючи, а потім сказав:

- Окопались добре, я всіх перевірів. От чи втримаємось до призначеного часу. Як там з тими, що мають прориватися. Нічого нового?

- Ні, нічого, -- байдуже відповів Піскорівський. -- Маємо наказ триматися за всяку ціну. Жодної підмоги не можемо сподіватися. Нема.

- Так! -- роздумливо протягнув курінний Маєр. -- Значить, ми на пропашій позиції ...

Замовкли, потонувши кожний зокрема в своїх думках.

Сонця ще не було, але темрява поволі уступала дневі. Курінний Маєр подався до своїх хлопців, а

Піскоровський взявся за свій далековид. Якийсь час спостерігав передпілля, а потім ще раз вийшов у супроводі вістуна Гаркавого на обхід становищ.

В гарматному становищі десятника Гнипа ті години очікування минали швидко. Здавалось, що разом із настанням світанку мусить початися запеклий бій, аж воно нічого подібного. Тільки підкреслена тиша над зеленою долиною, та спів жайворонка високо в сяйному небі. Філько і Мілько напружено вдивлялися в далечінь, і тільки десятник Гнип дивився вгору, шукаючи очима маленьку співучу птицю.

Жайворонок купався у свіжому ранковому повітрі. Охоплений промінням сонця, він то спадав до землі, то знову зривався вгору, і спів його то затихав, то знову заливався дзвіночком.

Раптом Гнипові здавалось, що спів жайворонка дужчає. Зі щебетання він перейшов у свистіння і дедалі міцнішав. Гнип моментально усвідомив собі значення свисту і стягнув голову в плечі.

Свист посилювався, перейшов у завивання і, нарешті, обірвався вибухом. Далеко попереду становищ в небо злетіли кавалки землі і знявся густий чорний дим.

- Почалось, -- прошепотів Мілько.

- Куферок, -- просто сказав Філько.

Це перше **стрільно** розірвалось дуже далеко і не злякало нікого, а тільки збудило зацікавлення і тривогу. Всі зрозуміли, що за цією першою „ластівкою” підуть десятки, може навіть сотні таких важких, виючих нудно стрілен. Хлопці поховалися в окопи, закрились землею, зачалися у чеканні.

Минуло кілька хвилин після розриву першого стрільна. Раптом повітря завилло, загуло, пронизане десятками, коли не сотками стрілен. Методично, квадрат за квадратом, обробляв ворог стрільними важкої артилерії передпілля. Він ще не встрілявся, пробував лише силою вогню знівечити моральний стан оборонців. Проте Піскоровський і Маєр добре знали, що дуже скоро, може

наступної хвилини, ворог перенесе вогонь глибше. Вони були спокійні за своїх стрільців, знаючи, що стрільці свідомі свого завдання. Але ... однак це лише люди, молоді радісні з життя хлопчаки!... Вони добре знали, якого напруження нервів вимагає це видержання бездільно навали артилерійського вогню, як важко буває не схопитися з землі, не вискочити з окопу й не побігти, коли з неба просто тебе летить металевий вогнений шквал. Піскоровський знав: доки хлопці сидять в окопах, жодному з них не загрожує небезпека. Але варто тільки вийти їм, як кожен відламок знайде свою жертву. Піскоровський знав і те, що за вогненим валом йтиме ворожа піхота. Саме її мусить зустріти суцільним вогнем батарея і піхотинці.

Вогненний буревій наближався до окопів. За кілька хвилин ворог перенесе вогонь ближче. Наближається хвилина рішучого випробування нервів. Піскоровський відчув, як піт виступив йому на скронях. Він знав, що в такій хвилині треба бути з хлопцями. Він вискочив з окопу і, пригнувшись, подавав вздовж становищ.

- Ну, як будем триматися Крупій?! -- пробігаючи біля гарматного становища десятника Гнипа, кинув запит Піскоровський.

- Так є, пане капітане, -- „відрубав” за старою звичкою Філько.

- Добре, хлопці, витримаєм до призначеного часу, а потім зірвати гармати й відступати. Всі знають, який знак до відступу. Ясно?

- Як слонка, пане сотник, -- у відповідь Піскоровському несеться жартівлива відповідь Мілька.

- Замкни **клапач**, -- скартав його Філько.

Появу сотника на становищах усі запримітили. Обличчя проясніли. Десь ділась утома, нервозність, тривога. Є хтось, хто думає про них.

Лінія вогню щільно присувалась до окопів. Відламки співали над головами, просікали у кущах

довгі тонкі лінії. Широку долину заволокло їдким димом, і в тій суцільній синюватій імлі появились перші лави наступаючого ворога. І тепер вогненний вал посувався на окопи. Рев, гудіння і свист сповнили повітря. Пошматована стрільнями земля вибухала водограями вогню.

- Так, -- голосно, захекуючись від бігу та вкочуючись назад до командного окопу, сказав Піскоровський, -- прелюдія закінчилась. Зараз починаємо концерт. А тепер, -- звертаючись до командира сотенного почоту, хорунжого Свідерського, -- дайте умовлений знак розпочати вогонь.

З нечутним шипінням в цьому бойовому гудінні злетіла вгору зелена ракета, і майже в цій самій хвилині в той безперервний гул вдерлись верескливі відпали гармат, зацокотіли кулемети, заклацали рушниці.

Вже більше як три години триває бій. Лютує вогненний буревій розривів гарматних стрілен навколо оборонців. Ворог увів у бій танки. Гармати батареї, не спиняючись ні на мить, б'ють по танках, по гусеницях, по важких броневих корпусах. Гармат було вже тільки дві. Третя перекинута ударом стрільна, лежить догори колесами, четверта була на становищі, але гармаші лежали біля гармати, забиті розривами ворожих важких стрілен.

Поранений сотник Піскоровський командує вогнем. Він біля однієї діючої гармати. Біля другої вогнем керує Філько, що перебрав команду над гарматою по десятнику Гнипові, який лежить

убитий у заглибленні окопу. Він з розвагою командує залишками обслуги, радіє, що не лише його гармата громить ворога, але що це?.. Ось уже третя гармата, де був «його капітан», замовкла. Стрільно з танка вдарило її, похилило на бік. Вибули з ладу всі механізми гармати, годі вже думати про стрільбу з неї. Біля гармати впав смертельно поранений сотник Піскоровський.

- Мільку! Капітана забито, -- кричить несвоїм голосом Філько і, вискочивши з окопу, біжить в сторону розбитого становища. Та в цю хвилину під його ногами розступається земля і він паде немов колода на землю.

Ворожа навала піхоти і танків, не витримавши скаженого вогню, злякавшись несподіваного опору, завертає назад, немов морська хвиля, що б'ється об скелю і котиться назад у море.

Але, відходячи, танки б'ють з гармат і тоді затихає й остання гармата, бо вже нема стрілен.

Над долиною зависла тиша. Тільки стогнуть поранені, та хриплять вмираючі. Закривавлений, спітнілий Мілько аж тепер отямився, що в окопі нема Філька. Він повів розгубленим зором по окопі. На гальмі гармати сиділи двоє його друзів з обслуги, не менш втомлені від нього.

- Де Крупій? -- насторожено запитав Мілько.

Обидва запитані повернули в його бік голови, нічого не відповівши. З їхнього погляду Мілько зрозумів усе. Прожогом вискочив на окоп, припав до лежачого пораненого Філька. З обірваними до колін ногами лежав він, глухо постогнуючи. Обличчя його було бліде, наче паперове, і зелені плями то з'являлися, то зникали на щоках. Побачивши це лице, Мілько заплакав. Хлопці допомогли йому втягнути Крупія до окопу. Просто перелетів через руки. При цьому показалося, що він мав ще вирвану діру в боці. Кривавив дуже.

Мілько прикляк біля нього і підтримував голову пораненому. Похлипуючи, щось шепотів йому на вухо.

Поранений відчинив очі. Дивно якось в цій хвилині вони йому злагіднилися. На устах мав свій звичайний погідний усміх.

Гаснучим, перериваним голосом говорив стиха:

- Поквітувалися, пся кров... плачу... за горівку... за недотримання... слова... Мільку... будь ліпший... май чисті руки... здорови стареньку...

(Уривок з книжки Евстахія Загачевського „Її регіт не лякав", вид. Юліяна Сердяка, Буенос-Айрес, 1976.)

Окопуватись: викопувати ями, щоби ховатися від бомб; **ар'єргард:** частина війська, яка стоїть даліше від лінії фронту і боронить зад передніх (фронтових) військ; **куфери:** великі гарматні кулі (бомби); **замаєм нашу хавіру:** з'їмо наш харч; **стрільно:** бомба; **мастистий:** вульгарний; **клапач:** уста (рот).

Матеріальний „агресейшен”

Бачимо Міська Малину в крамниці таборового вираду. Бачимо Міська перед виставою зимового одягу. Місько виглядає розгубленим. Місько чухає собі голову. Бачимо, як до Міська підходить продавець, щось пояснює. Місько ще більше розгублюється. Продавець щось далі пояснює. Місько ще раз шкрябає голову. Бачимо, Місько виходить з крамниці. Що сталося? Питаємося Міська надворі:

- Міську, що сталося?

Місько порожнім поглядом дивиться на горизонт і повторює:

- Кордура, Номекс, Симпатекс, Ультрекс, Голофілл, Кулмакс, Квалофілл, Мікролофт, Термолофт, Спандекс, мамо рідна -- я здурію!

Гм, справа складна. Виглядає, що треба Міська відвезти до дому вар'ятів на порядну сесію з психіатром. Але!!!

Місько не є самотнім!!!

Вірте чи не вірте, серед загального населення є такі самі люди, як Місько.

Чи ти не подібний до Міська?!

Але не переживайте за Міська, він психічно не заломався. Повернувшись додому, він взяв у руки це останнє число *Юнака* і став знавцем вираду. Ось подаємо словничок матеріалів уживаних у виробництві таборового одягу, щоби і ви, так як Місько, не потонули в морі термінології..

М а т е р і я , матерія ...

Заки ми ще дійдемо до окремих, специфічних видів різних матерій, мусимо спершу познайомитися із загальною термінологією, уживаною у виробництві таборового вираду.

Acrylic: м'яке полотно сплетене із штучного волокна (*polyacrylonitrile*).

Cordura: тверде, шорстке полотно; довготривале (колись уживали у виробництві автових опон!) З нього часто роблять наплечники.

Nylon: штучне волокно, зроблене із поліамідів (*polyamides*) (складники видобуті із земної ропи і вугля).

Olefin (*polypropylene*): Штучне полотно, зроблене із парафіни; водовідпорне, швидко сохне, добре ізолює від холоду/тепла.

Packcloth: нілонова матерія, покрита верствою уритану (*urethane*) для водовідпорності.

Spandex: еластичне, витривале полотно, переважно змішане із бавовною (*cotton*) або нілоном (фірма *DuPont* виробляє цю матерію під назвою *Lycra*).

Taffeta: будь-яка м'яка, дрібноплетена матерія.

Taslan: нільонова матерія; легка вагою, витривала.

Tricot: рід плетення матерії, що не буде торочитися (*unravel*) коли продіравиться.

Ізоляційні матеріали:

Тут кожна фірма думає, що має право вигадувати свої окремі назви на один і той самий матеріал. Але... Так і є. Це ж бо і є вільна ринкова система. Отже, ліземо у лябіронт термінології:

Гурток „Учасники 3” на шпильх Білх Гір в Ню Гампшір, США, під час Мандрівного табору, ЮМІТЗ'93.

Capilene: матерія із поліестеру фірми *Patagonia*. Уживана для підсорочинок, щоби витягати вогкість назовні. Поверхня матерії є гідрофілічна (*hydrophilic* - втягає воду) а середина -- гідрофобічна (*hydrophobic* - випихає воду). Таким чином вона передає вогкість від тіла назовні. Запушина речовиною, щоби не смерділа потом.

Coolmax: те саме, що *Capilene*, тільки цю матерію виробляє фірма *DuPont*. Помякшувачі полотна (*fabric softeners*) можуть пошкодити матерії.

DryFIT: те саме, що *Capilene*, тільки цю матерію виробляє фірма *Nike*.

FuzzLite: те саме, що *Polartec Series 200*; виробляє фірма *Sierra Designs*.

Gust Buster: те саме, що *Polartec Series 1000*; виробляє фірма *Sierra Designs*.

Hollofil: ізоляційне волокно із поліестеру Дакрон; має дірку всередині вздовж волокна. Краща версія (*Hollofil II*) має чотири дірки і сильніше ізолює. Уживане у виробництві дешевих мішків до спання.

Hydrofil: подібне до *Capilene*, виробляє фірма *Allied Fibers*.

Lite Loft: ізоляційний матеріял для мішків до спання (77.5% поліестер/22.5% olefin). Виробляє фірма 3M.

Lifa Prolite: подібне до *Capilene*, тільки з

поліпропілену. Гладше і м'якше від більшості інших подібних матеріялів. Виробляє фірма *Helly-Hansen*.

Microloft: новий матеріял з дуже тонких волокон поліестеру, уживаний у мішках до спання. Ізолює краще від більшості інших синтетичних матеріялів. Виробляє *DuPont*.

Next-To-Skin: подібне до *Capilene*, зроблене із поліестеру/Lycra. Виробляє фірма *The North Face*.

Polarguard: тонкі, довгі волокна із поліестеру уживані у мішках до спання. Один з найкращих ізоляційних матеріялів, хоча не дуже паковний.

Polartec: шерсть із поліестеру, звана теж *polarfleece* або *pile*. Є кілька родів такого матеріялу:

(а) *Series 100*: найтонша матерія, тісно прилягає до

тіла (колись звалася *Polartek*);

(б) *Series 200*: матерія пересічної товщини, гладка з середини. Більшість одягу зроблений з цього роду штучної шерсті (колись звалася *Polarlite*).

(в) *Series 100S/200S*: те саме, що повище, лише матерія переплетина нитками із Lycra, це робить матерію більш еластичною і прилягаючою до тіла.

(г) *Series 300*: найгрубша штучна шерсть, шорстка з обох сторін (колись звалася *Polarplus*). Найкраще надається до зимового вжитку.

(г) *Series 1000 Windproof*: три верстви найтоншої шерсті (*Series 100*), між якими прикріплена тоненька плівка, яка не пропускає вітер; проте ця плівка „дыхає”.

Polypropylene: волокно вироблене із парафіни, з якого виробляють підсорочки. Така матерія не втягає в себе воду (піт), а передає її назовні (подібно як *Capilene*).

Primaloft: синтетичний ізоляційний матеріял зроблений із грубших і тонших волокон поліестеру. Не втягає воду і дуже добре втримує тепло, навіть коли мокрий. Вживають у виробництві мішків до спання та зимового одягу (куртки).

Propile: подібне до *polartec*, проте не збивається на поверхні в маленькі кульки матерії. Виробляє фірма *Helly-Hansen*.

Quallofil: тоненькі, довгі волокна поліестеру *Dacron*, які мають чотири дірки вздовж кожного волокна, щоби краще ізолювати і втримувати тепло. Переважно уживають у виробництві мішків до спання. Виробляє фірма *DuPont*.

Synchilla: те саме, що *Polartec*. Виробляє фірма *Patagonia*.

Зі зовні теж є вибір:

Майже увесь матеріял у цім розділі має одну ціль: охороняти мандрівника від дощу і/або вітру. Пам'ятаймо, що неможливо мати 100%-ий непромокальний матеріял, який zarazом дозволяє „дыхати”. Це -- утопія. Жертвуючи на непрмокальності користуємо на „дыханні” або противно. Краще щоби матеріял менше дихав, а був більш водовідпорним. Подивімся, що то за штуки.

Bergundtal Cloth: матерія з нілону *Taslan*. Гладке, як бавовна. Відносно водовідпорне, проте часто покрите поліуретаном, щоби збільшити рівень непрмокальності. Виробляє фірма *Columbia*.

Coated nylon: матерія з нілону покрита зі середини уританом -- зовсім непрмокальна, але не „дыхає”.

Cordura: грубий нілон, надзвичайно витривалий. Більшість наплечників

patagonia®

Eureka!

chlorophylle

BANFF

Thinsulate
Lite Loft Insulation

DANA
DESIGN

Lowe

Royal Robbins

KREI®

THE
NORTH
FACE

KELTY

SIERRA
DESIGNS

KANUK

зроблені із *cordura*; уживають теж на посилення окремих місць на одязі: на колінах, ліктях, раменах, внизу штанок. Виробляє фірма *DuPont*.

DWR (*Double Water-Repellent*): аерозоль на базі сілікону, яким покривають різну матерію, щоби вона не втягала в себе воду. Час від часу треба цей продукт „зактивізувати”, сушачи матерію в сушарці або прасуючи при слабкій температурі.

Entrant: поліуританний водовідпорний аерозоль, який „диhaє” крізь мікроскопічні дірки. Водовідпорність збільшується, а рівень „диhaння” зменшується із товщиною верстви поліуритану.

Gore-Tex: це не матерія, а тоненька плівка з мікроскопічними дірками крізь які проходить пара („диhaння”), але не краплі дощу (водовідпорність). Одяг із „трьома верствами” (*„three-layer construction”*) має плівку гортексу, прикріплену до сильного зовнішнього матеріалу, а з середини тоншу матерію для охорони плівки, створюючи одну суцільну верству. Одяг із „двома верствами” (*„two-layer construction”*) має лише плівку гортексу, прикріплену до зовнішнього матеріалу; внутрішня верства, переважно із тоненької матерії (нераз із „сітки”), вільно пришита до зовнішньої матерії.

Gridstop: матерія складається з трьох верств: зовнішня верства з грубого поліестру, внутрішня верства тонкого нілону, а між обома плівка з гортексу. Виробляє фірма *Patagonia*.

Helly-Tech: аерозоль із поліуритану (водовідпорний/„диhaє”). Три роди цього продукту: *Helly-Tech Lightning* більше „диhaє”, а менше водовідпорний; *Helly-Tech Classic* рівно водовідпорний і „диhaє”; *Helly-Tech Pro* дуже водовідпорний, але мало „диhaє”. Виробляє фірма *Helly-Hansen*.

HP (*Hokus Pokus*): подібне до *Helly-Tech*. Найкраще працює, коли температура всередині одягу вища від

тої, що назовні. Виробляє фірма *Sierra Designs*.

H2NO: те саме, що *Entrant*. Подібно як і *Helly-Tech*, *H2NO* має три ступені водовідпорності/„диhaння”: *H2NO Light* (мало водовідпорне, добре „диhaє”), *H2NO Alpine* (рівно водовідпорний і „диhaє”) і *H2NO Storm* (дуже водовідпорний але слабо „диhaє”). Виробляє фірма *Patagonia*.

Microfiber: тісно сплетене полотно із тонесеньких синтетичних волокон. Дещо водовідпорне, не перепускає вітер, природньо „диhaє”. Часто полотно покрите водовідпорною плівкою (гортекс чи іншою) або аерозолем. Два найбільш знані роди цієї матерії: *Versatech* і *Super Microft*.

Microshed: подібне до *Entrant*.

Omnitech: подібне до *Helly-Tech*. Виробляє фірма *Columbia*.

Super Pluma: дуже легка і тоненька матерія, яка складається з трьох верств: ззовні тоненький нілон, зі середини тоненька матерія, а між обома -- плівка з гортексу. Виробляє фірма *Patagonia*.

Sympatex: тоненька водовідпорна плівка (так, як гортекс), проте вона не має мікроскопічних дірок, крізь які проходить вогкість (піт) назовні. Принцип цього матеріалу відмінний від гортексу тим, що плівка має в собі „гідрофілічний ко-полімер з поліестру” (тонесенькі волокна, які пропускають крізь себе молекули води (пари). Цей матеріал, можливо, кращий від гортексу.

Triple Point: подібне до *Entrant*. *TP 800* більше водовідпорне а менше „диhaє”; *TP 400* менше водовідпорне, але більше „диhaє”. Виробляє фірма *Lowe Alpine Systems*.

Ultrex: подібне до *Helly-Tech*. Виробляє фірма *Burlington Industries*.

Дай мені вже спокій, Друже!

Тяжко повірити, що є стільки різних матеріалів, з яких тепер шують мандрівний виряд. Колись було так просто: вовняні штани, вовняна сорочка, гумовий дощовик, і ... гайда у мандри. Зважте, що і тепер можна цілком добре мандрувати у вовні і гумі. Проте, чому не дозволити технології нам послужити?

Очевидно, наш словничок „мандрівного жаргону” не є вичерпний; кожного року „техно-генії” випускають нові матеріали або уліпшують старі, і, нажаль, дають їм нові назви. Тут ми представили лише найбільш поширені матеріали, щоб допомогти вам зрозуміти „філософію” мандрівного виряду.

(Словничок зложений на підставі статті *Fabric Dictionary*, яка появилася у журналі *Backpacker* за вересень 1993 р.)

Ст.пл. Юрко Мончак

До „Юнака” пишуть...

Шановні Друзі Пластуни!

Пише до Вас гурток „Зубри”, IX-го куреня УПУ ім. Василя Стуса, Волинської області в Україні. У нас Пласт починає відроджуватися. Ми заснували наш гурток два роки тому. Назва гуртка походить від колишнього мешканця волинських лісів – зубра (*bison* -- ред.) Колись зубрів було тут дуже багато але людська захлапність вигубила цих миролюбних тварин.

Члени нашого гуртка живуть у невеличкому селищі Рокині. Гурткова домівка знаходиться в дуже цікавій околиці -- на березі мальовничого ставка в хатині з XIX-го століття. З подвір'я нашої садиби відкривається прекрасний краєвид. Половина колишнього русла річки Серни поросла очеретом, друга – вільна. В очереті гніздилися чайки, гусочки, ну і білі лебеді. Влітку, тут на цьому місці має бути літний табір. Озеро-ставок поросло осикою, вільхою, ліщиною і червоною калиною. Поза ставом тече по штучному руслі річка Серна.

Рокині оточує дуже багато лісів, в які ми ходимо на мандрівку. Ми гордимось своїм краєм, Волинню -- землею Лесі Українки.

Ми хочемо дізнатися, як живуть пластуни в Америці, тому будемо дуже раді, коли Ви пришлете нам описи своїх місць замешкання!

Чекаємо вісточки!

Наша адреса: Гурток „Зубри”
 вул. Мічуріна 1/22
 Рокині
 Луцький район
 Волинська область
 Україна 264 208

Від редакції:

Дорогі „Зубри”! Пришліть свою фотографію!

Чим я можу допомогти Україні

Україна -- це батьківщина моїх предків. Тут в Канаді я можу помагати Україні, підтримуючи нашу мову в Канаді і поширюючи українську культуру в цілому світі. Тим, що ми, українці, говоримо рідною мовою і шануємо культуру і звичаї, ми помагаємо підтримувати українську націю на цілій землі. В українських організаціях ми дізнаємося, що діється в Україні. В Канаді вчать маленьких дітей про Україну в українських школах. Те, що ми ходимо до Рідної школи, допомагає нам краще знати українську мову, історію, літературу і культуру. Через церкви ми помагаємо імігрантам і хочемо, щоб їм добре тут жилося. Також ми святкуємо наші традиційні

українські свята, дотримуємось і не забуваємо їх. Ми знаємо і пам'ятаємо багато відомих українських письменників. Читаємо і любимо їхні твори, стараємось святкувати знаменні дати.

Мені подобається бути українкою, і я думаю, що я щаслива. Я впевнена, що всі українці повинні бути горді за нашу батьківщину.

Пл. розв. Моніка Сарий.

(Це оригінальна праця учениці 9-ої класи Рідної школи українознавства свв. Володимира і Ольги у Вінніпегу, Канада.)

ПОПЕЛЮШКИНІ ТАЄМНИЦІ

У цій числі нашого Юнака ми відкриваємо нову рубрику „Попелюшкіні таємниці”. А таємниць у Попелюшки, звісно, бузліч (для тих, хто не знають: Попелюшка, це по-англійськи Cinderella.) І цікаво буде про них дізнатися не тільки дівчатам, але й хлопцям. Бож Попелюшка нашепче вам на вушко і як приготувати смачну і просту страву, і як зробити свою кімнату затишною і чистою, і як виростити квіти у хаті (згадайте-но, як спритно вона переробила усю роботу, яку надавала її мачуха і сестри). Але хіба це усі її таємниці. Дівчата, а чи хотіли б ви знати, як сподобатися принцу (а хлопці – принцесі)? Як бути ввічливими? Як бути гарними? Чарівними? Отже сідайте зручненько і слухайте уважненько. Попелюшка вже тут.

Вас запрошено в гості

Певна річ, мається на увазі не та „гостина”, коли ви забігли до Міська Малини, щоб іти з ним грати у відбиванку, і з’їли приготувану Міськовою мамою канапку, коли той зашнуровував черевики. Хоч і у такій „гостині” треба бути чемним, сьогодні поговоримо про справжню гостину, обід у Цьотки в присутності отця пароха...

✎ Найперша моя порада -- в будь яким випадку завжди роззуйтеся коли заходите до хати (особливо якщо ви йшли парком де вигулюють песиків), навіть якщо товариш(-ка) скажуть вам не скидати черевиків. Адже товариш - хай той же Місько - може скільки завгодно показувати свою модну тепер недбалість, підлогу мити мамі...

✎ Якщо ви спізналися, не робіть з цього сенсації. Звичайно, краще зовсім не спізнаватися. Але вже якщо так сталося, то найліпше привітатися з усіма, вибачитися і спокійно сісти на вказане місце. Якщо ж ви бачите, що так спізналися, що гості вже розходяться, то краще зовсім не заходити.

✎ Кілька слів про дарунки. Є подарунки бажані будь-коли. Це квіти і книжки. Даруючи книжку, не підписуйте її, бо це, на мою думку, псує її. Краще вклавить до неї невеличку картку з побажанням.

✎ Пам’ятаймо, що першим вітається той, хто входить до кімнати. А також першим вітається молодший до старшого, хлопець -- до дівчини. Дуже часто хлопці подають руку дівчині чи старшій особі. У цій не поспішайте. Першою подає руку завжди дівчина, жінка, старша особа. Якщо вони не

роблять цього, то не подавайте руки зовсім. А якщо ви поцілуєте руку Міськиним мамі і бабці, то зачаруєте усіх!

✎ Не зупиняйтеся довше говорити з кимось одним, доки не привіталися з усіма. Взагалі вважається нечемним присвячувати увагу лише одній людині в товаристві, навіть якщо це буде дуже гарненька Міськова сестра Катруся.

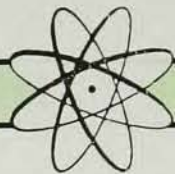
✎ Не сідайте за стіл перше від жінок і не починайте їсти перше від господині. Хлопець (чоловік) повинен піклуватися сусідкою, що сидить ліворуч навіть, якщо та, що сидить праворуч є гарніша.

✎ Знімати піджак (маринарку) не можна доти, доки цього не зроблять старші. Якщо ж ви млієте від жару, то дістаньте дозвіл від старших чоловіків.

✎ Який би смачний (чи несмачний!) запах не линує з кухні, не розпитуйте господиню, що сьогодні на обід.

На наступний раз довідаємось як заховуватися під час обіду, щоби опісля Міськова мама вас похвалила перед всіма (особливо в присутності ваших батьків).

Мирослава Мончак

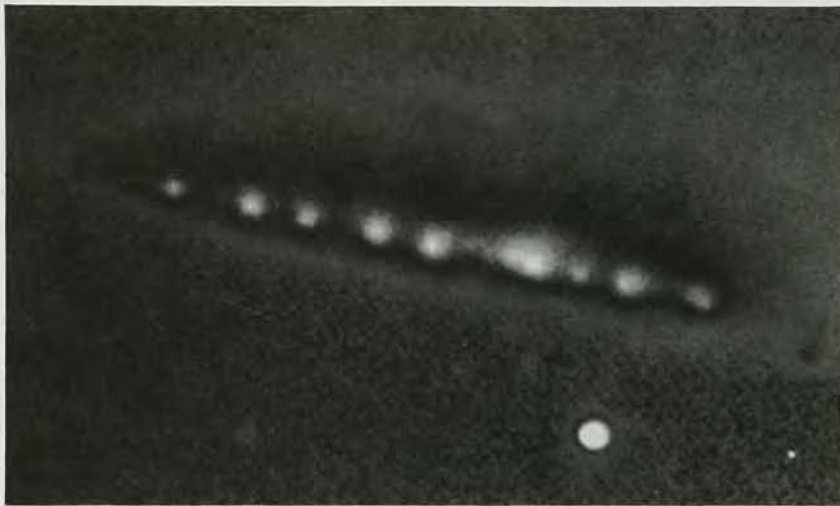

Близькі зустрічі дивного типу!

(або: „Close encounters of the weird kind”)

24-го березня 1993 року, астрономи Юджін і його дружина Каролін Шумейкер, а також аматор-космонавць Дейвід Леві дивилися крізь телескопи в простір. Раптом вони завважили щось дивне: ніби-то комету, але у неї, замість хвоста, була довга смуга менших кульок. Що це було? Чи це може не комета, а НЛО (неопізнаний літаючий об'єкт -- UFO)???

Невдовзі виявилось, що це не жодний НЛО, а дійсно нова комета. Проте, ця „комета” складається із 21 кусника замерзлого газу і порошу, які тягнуться один за другим неначе намисто (ілюстр. #1). Колиш ця комета була „нормальною”, складалася із одного кусника матерії і кружляла кругом Юпітера, а не сонця (як переважно інші комети). Проте при

останнім перелеті попри планету Юпітер (Jupiter) в липні 1992 року, сильне притягання (gravity) велетенської планети роздерло її на малі шматки. В той час комета „шурнула” надзвичайно близько біля Юпітера -- всього 100,000 км. Розбиті куснички (найбільший фраг-

мент величиною 5 км) далі продовжували свій курс в просторі, один за другим.

АЛЕ! Після докладних обчислень, науковці відкрили ще цікавіші дані: комета Шумейкер-Леві має зударитися із Юпітером 20-го або 21-го липня наступного року (1994)! (ілюстр. #2). Це справді унікальний феномен! Нажаль, комета зудариться із Юпітером по стороні, відвернутій від Землі, отже астрономи не зможуть побачити прямого удару. Проте два телескопи, один на міжпланетному кораблі „Галілео” а другий на „Вояджер 2”, зможуть передати знімки зудару назад на землю.

Комета Шумейкер-Леві мчить з швидкістю 60 км/сек. Науковці кажуть, що удар найбільшого кусника комети дорівнюватиме силі 25 мегатонної бомби -- подібно до удару метеорита зі Землею 65 мільйонів років тому, що винищив усіх динозаврів. Занурившись під час удару в атмосферу Юпітера на 100 км, фрагменти комети будуть розчавлені тиском повітря, і вони спалахнуть біло-синьою кулею величини 150 км в промірі. Цей вибух виб'є величезну діру в атмосфері планети і видує „гулю” газу на поверхні планети в ширині понад 1000 км. Менші кусники комети, які один за одним подібно вибухатимуть, додадуть більше „ефекту” до цього космічного показу „штучних вогнів”.

ПУСТИ Ж МЕНЕ, МАТИ, ДО ТАБОРУ

Andante

Слова: М. Підгірянка
Муз.: Р. Купчинський

Пус-ти ж ме-не, ма-ти, до та-бо-ру,
До сон-ця, до во-лі, до про-сто-ру. Пус-ти ж ме-не,
ма-ти, з Пластом ман-дру-ва-ти, з Пластом мандру-ва-ти, до та-бо-ру.

Пус-ти ж мене, мати, до табору
До сонця, до волі, до простору.
Пус-ти ж мене, мати, з Пластом мандрувати,]2
З Пластом мандрувати, до табору.

Вставала б я, мамо, рано-вранці,
Бігла б я росою по полянці,
Ішла б я по воду до чистого броду,]2
До чистого броду, рано-вранці.

Сиділа б при ватрі кожен вечір,
При мові-розмові молодечій,
Гляділа б досхочу, як зірки мигоцуть,]2
Як зірки мигоцуть кожен вечір.

Стояла б на варті по наказу,
Всю ніч не здрімала б ані разу,
Хоч скучно, хоч темно, стояла би вірно,]2
Стояла би вірно по наказу.

Вернула б я, мати, із табору,
Привезла б я силу із собою,—
Привезла б я силу до нового чину,]2
До нового чину і до бою.

„Першою умовою в житті є
зосередження енергії, а найгіршим
лихом -- розпорошення своїх сил.”

Emmerson

МАШИНА ЧАСУ

Пострибаймо крізь століття і подивімось, що
цікавого сталося в наступних двох місяцях:

7-го липня 1709: Бій під Полтавою, де
війська гетьмана Івана Мазепи і шведського
короля Карла XII програли битву проти царя
Петра I.

8-го липня 1659: Гетьман Іван
Виговський розбив московські війська під
Конотопом.

11-го липня 969: Померла княгиня
Ольга, охрещена 957 р. і канонізована святою
за її вклад у християнізацію України.

12-го липня 1580: Вийшла у світ
перше Святе Письмо друковане старосло-
в'янською мовою, „Острозька Біблія”.

15-го липня 1015: Згинув у
Берестові під Києвом князь Володимир
Великий.

18-го липня 1863: „Валуєвський указ”
російського уряду забороняє друкувати
книжки українською мовою.

19-го липня 1943: Бій під Бродами
української Дивізії „Галичина” проти
большевиків.

22-го липня 1944: Помер визначний
поет відродження України Олександр Олесь
(Кандиба) (1878-1944).

25-го липня 1687: Іван Мазепа став
гетьманом України.

27-го липня 1834: Засновано в Києві
університет св. Володимира Великого (опісля
перезваний ім. Тараса Шевченка).

4-го серпня 1914: Початок Першої
світової війни.

15-го серпня 1856: Народився Іван
Франко (1856-1916).

16-го серпня 1657: Юрія Хмельниць-
кого вибрано гетьманом України.

24-го серпня 1991: Верховна Рада
України прийняла закон незалежності
самостійної України.

25-го серпня 1919: Українські армії
УНР і УГА здобули Київ від большевиків.

Для математичних Геніїв (та інших пацанів)

1. Лев може з'їсти барана за чотири години; леопард -- за п'ять, а ведмідь -- за шість. Якщо кинути одного барана всім трьом звірям нараз, за скільки годин вони його пожеруть? (відповідь вниз)
2. Гадюка лежить на дні висохлої криниці, глибокої на 30 метрів. Якщо гадюка лізе вгору $\frac{2}{3}$ метра на день але сковзається $\frac{1}{3}$ метра кожної ночі, за скільки днів вона вилізе з криниці?
3. Багатий господар мав бочку дорогого вина. Його невірний слуга потайки відліляв з бочки три літри вина а натомість вляв таку саму кількість води. Це він повторив ще два рази, разом відливаючи дев'ять літр вина і наливаючи в бочку дев'ять літр води. Внаслідок того, вино в бочці розводилося наполовину. Скільки вина було напочатку в бочці?

І для гумором надхнених коміків:

Друг Славко: - Ким би ти найбільше хотів бути?

Місько Малина: - Мишкою!

Друг Славко: - А то чому?...

Місько Малина: - Бо моя мама найбільше боїться мишей.

Під час екскурсії в Наягра Фаллс:

Провідник групи: - Це забрало тисячі років, щоби утворився такий чудовий краєвид на водоспад.

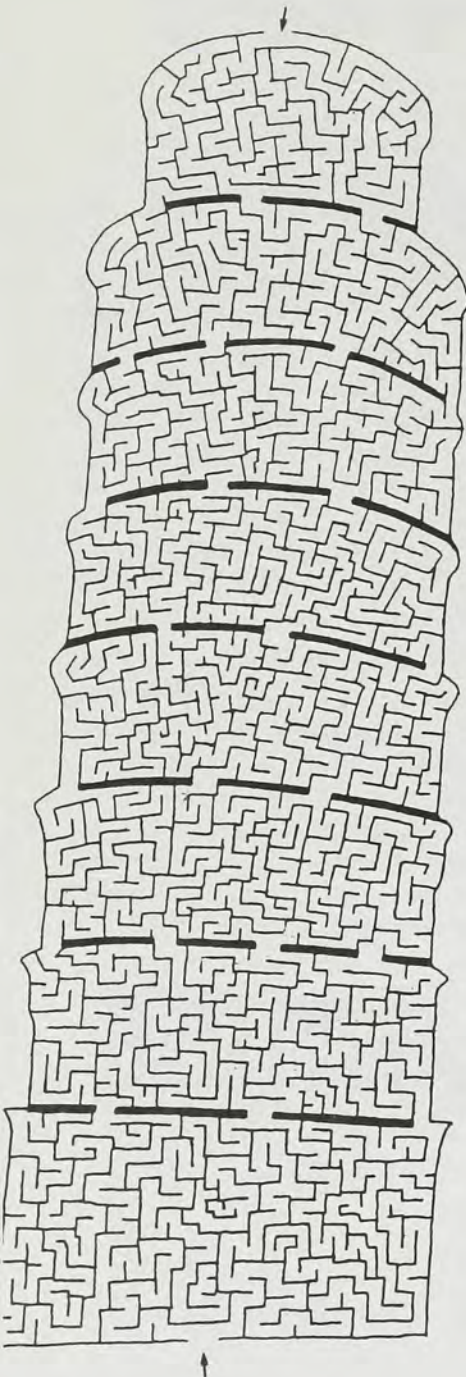
Один екскурсант: - Напевно це був ще один урядовий проєкт!

— Прошу вас, говоріть коротко, бо інші чекають...

Відповіді на загадки:

1. За 60 годин лев з'їсть 15 баранів, леопард -- 12, ведмідь -- 10. Отже всі три разом з'їдять 37 баранів за 60 годин, а одного барана за $\frac{60}{37} = 1 \frac{23}{37}$ годин.
2. За 63 дні і ночі гадюка вилізе вгору $63 \times (\frac{2}{3} - \frac{1}{3}) = 147/50 = 29 \frac{2}{5}$.
3. x означає первісну кількість літр вина. Після першого разу у бочці лишається $(x - 3)/x$ літр вина. При другім разі слуга відливає тільки $3(x - 3)/x$, а при третім разі: $3[x - 3 - 3(x - 3)/x]/x$. Слуга вийняв лише половину кількості вина: $2(x - 3)^3 = x^3$, або $x = (3 \times 2^{1/3})/(2^{1/3} - 1) = 14.54$ літри.

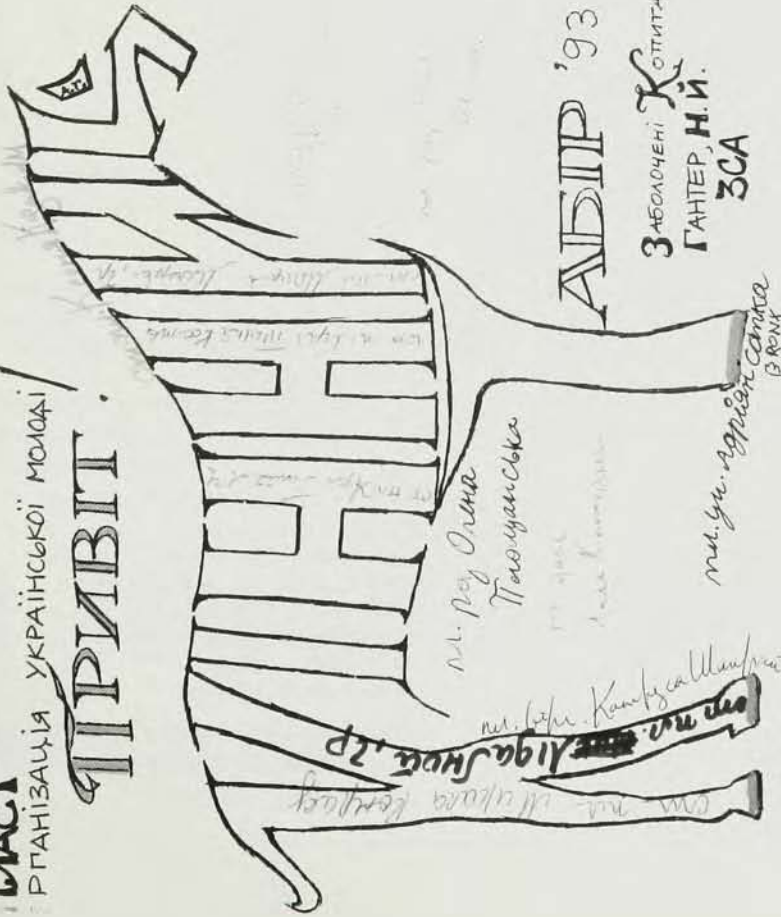

The Leaning Tower of Pisa
Pisa, Italy

БІЛСТ

ОРГАНІЗАЦІЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ

ПРИВІТ

м.р. Олена
Павучанська

АБІП '93

ЗБЕДОЛЕНІ КОТИТА
ГАНТЕР, Н.І.
ЗСА

м.у. Артем Савка
З РОН

м.у. Олександр
Данилюк

м.у. Олександр
Лариса
Отруско

м.у. Олександр
Павучанська

м.у. Олександр
Павучанська

м.у. Олександр
Павучанська

м.у. Олександр
Павучанська

м.у. Олександр
Павучанська

ШКОЛА БУДІВНИХ

Міжрайовий Вишкільний Табір

ПРИВІТ З ТАБОРУ

"Чар Євшан-Зілля"

с. Кутянка
Тернопільської обл.

Non-Profit Org.
U.S. Postage
PAID
Rochester, N.Y.
Permit No. 466

Ціна \$4.50

ЗДОРОВИЙ і СМАЧНИЙ ХЛІБ

та всякі інші печива
випікає

УКРАЇНСЬКА ПЕКАРНЯ

власниками якої є
Ірина і Роман Вжесневські

**THE FUTURE
BAKERY**

735 Queens St. West, Toronto, Ontario
Tel.: EM 8-4235

FOR COURTEOUS FRIENDLY SERVICE

COMMUNITY TRUST

2271 Bloor Street West
TORONTO, ONTARIO, M6S 1P1

ПЛАСТОВА КРАМНИЦЯ

**БУДЕ ВІДКРИТА В
ЛИСТОПАДІ:**

В СЕРЕДУ 3, 10, 17 і 24

ВІД 7:00 ДО 8:00

ВЕЧОРАМИ

І В СУБОТУ 6, 13, 20 і 27

ВІД 2:30 ДО 4:30

ПОПОЛУДНЕ

Plast Supplies-2199 Bloor St. W.
Toronto, Ontario M6S-1N2

Тел: (416) 769-0327 Fax: (416) 763-0185

**НАЙБІЛЬША
УКРАЇНСЬКА КРЕДИТОВА СПІЛКА
В КАНАДІ**

пропонує Вам єдину
українську
«MASTERCARD»

з кожним вживанням
допоможете
українській громаді

UKRAINIAN CREDIT UNION LIMITED

295 COLLEGE STREET, TORONTO	922-1402
2397 BLOOR STREET W., TORONTO	762-6961
3635 CAWTHRA ROAD, MISSISSAUGA	272-0468
225 THE EAST MALL, ETOBICOKE	233-1254
247 ADELAIDE STREET S., LONDON	649-1671
38 JACKSON AVENUE, OSHAWA	571-4777
1093 OTTAWA STREET, WINDSOR	256-2955

**Українська Кредитова Спілка
передає щирий привіт усім
ПЛАСТУНАМ**